

OPONENTNÍ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Ženská věznice Tábor

Jméno autora: Bc. Hanele Mirčeva

FA ČVUT, Ústav 15 127,

Ateliér Tesař - Barla,

Vedoucí práce doc. Ing. arch. Jan Jakub Tesař, Ph.D. /

odborný asistent Ing. arch. Matěj Barla

Letní semestr / akademický rok 2024-25

Shrnutí zadání

Hanele Mirčeva se rozhodla zpracovat analýzu a návrh ženské věznice v Táboře s mírným stupněm střežení na místě bývalého vojenského letiště. V ČR je obecně nedostatek věznic, a to i ženských. Vybrala si osobní, ženské téma. Je to také téma o důstojnosti. Nejen podmínek, ale i o prostoru. Věznice pro 220 žen a pětina z nich matky s dětmi.

Stát se věznicemi moc nezabývá. Stejně jako spiritualitou, jsou to propojené nádoby. Věznice jako místo pro reflexi, vytržení z podmínečné reality, a potenciál pro transformaci. A nejsou to jen ONI, je to i o NÁS všech. Velmi bych doporučil dokument „Doing Time, Doing Vipassana“ o radikální reformě největší indické věznice za časů její ředitelky Kiran Bedi v roce 1993. Myslím, že by to rezonovalo.

Slovní zhodnocení

Hanele tyto aspekty pocitově vnímá a dobře s nimi pracuje. Vybrala si pro sebe příjemnější formu mírného stupně střežení, od které očekává otevřenější a kreativnější práci s prostorem a urbanismem. Fakt je, že kreativita je ve všem, takže bych klidně doporučil pro příště dávat si i nepříjemné otázky, překážky a jít i do něčeho „hutnějšího“.

Nicméně, pryč od negativity a psychologického zatížení tématu k pozitivnímu přístupu k věci, který Hanele vnímá, je dobrý záměr.

Staré vojenské letiště je dobrý výběr. Provokuje mě parkoviště situované mimo základní letištní obdélník a hlavní urbanismus návrhu, nesedí mi to ani koncepčně, ani provozně s ohledem na návštěvy i využití obchodu, který se stává nekomfortně nedostupný. Toto vnímám jako špatné rozhodnutí. „Obchod“ je velmi dobrý koncept a také jakési propojení veřejnosti s těmi co jsou za zdí. Dává to zpětně pocit smysluplnosti a vytvoření hodnoty pro společnost, takže je to potřeba podpořit komfortním přístupem, jelikož jsme v krajině. Koncept rozvržení provozu věznice a jednotlivých domů, propojení s exteriérem a celkové urbanistické rozložení, je dobrý. Určitě by stálo za to otevřít během práce spolupráci s krajinářem/kou. Mohlo by to být ještě více podpůrné pro celý koncept. Architekturu projektu provází řád, střídmost, civilnost. Je to předpokládatelné a myslím i správné i když se nabízí otázka o vyskočení z puristických klišé nebo z komfortní zóny. Podstatou „pobyту“ je mimojiné i „pracovní“ nasazení vězeňkyň jak pro zvelebování areálu, tak pro vytváření výrobků. Prostory pro výtvarné, vzdělávací, sportovní, psychologické a seberozvojové kurzy jsou dobrý nápad. Díky rozsáhlému areálu bych očekával pěstování plodin, práce „s hlínou“ i rostlinami a možná i vytváření nějakých produktů po vzoru různých klášterních (např. Nový Dvůr) konceptů. To zde postrádám, a i kdyby to mělo znamenat rozšíření areálu, tak úvaha, co lze na Táboře pěstovat pro region, by mi přišla vhodná. „“ prostě se více propojit s potřebnostmi pro místo. Jako příjemnou hru detailu, která má ženské kvality „výšivky“ je řešení fasád tahanou pastelově barevnou omítkou. To vnímám jako zdařilé řešení, které dobře doplňuje puristický koncept architektury. Přemýšlím, zda Hanele nemohla v rámci školního projektu jít ještě někam dál, a posunout celý koncept do manifestu, aby vytvoření hodnoty a to co si vězeňkyně odnesou z pobytu pro sebe, mělo ještě větší efekt pro sebe i pro společnost ...např. téměř potravinově nebo energeticky soběstačný areál.

Formální zpracování projektu, grafika, úplnost

Formální stránka projektu je srozumitelná, pečlivá a má výtvarnou kvalitu. Přehodil bych poslední vizualizaci a axonometrie pokojů, aby k sobě obě plachty ladily více dohromady. Vizualizace se šťastnými developerskými matkami jsou pro mě naivní a provokativní, jelikož toto není víkendové wellness. Chybějící ploty u hřišť ve vizualizacích jsou chybou, protože dávají obrázkům charakter a uvěřitelnost.

Otázky k obhajobě

- Proč parkoviště provozně a urbanisticky nenavazuje na areál v rámci obdélníku bývalého letiště?
- Nestálo by za to parkové řešení mezi domy doplnit o skleníky, zahrady a farmářskou činnost?
- Je ženská věznice to, co české vězeňství potřebuje stavět v první řadě?
- Bylo by možné navrhnout věznici jako soběstačný (nebo maximálně soběstačný), třeba i off-gridový areál, který by měl i své komfortní limity?
- Zabývala ses Hanele v práci jak pro sebe, tak pro vězeňkyně tématem komfortu/ diskomfortu? Co z toho případně vyšlo?
- A co Ty ploty okolo hřišť? 😊

Závěrečné shrnutí a návrh známky

Práce je velmi dobrá, komplexní, zodpovědně a s láskou zpracovaná. Pro jednu hlavu mnoho témat, které jsou nakonec dobře artikulované. Navrhuji A a přeji vše dobré.

V Dolním Bolíkově 2.6.2025

MgA. Martin Koznar